

Ekologia w pracach przygotowawczych do II Kongresu Nauki Polskiej

Prezydium Polskiej Akademii Nauk uchwala z dnia 15 czerwca 1971 r. postanowiło zwołać w pierwszej połowie 1973 r. I Kongres Nauki Polskiej. Uchwała ta została zatwierdzona przez Prezydium Rządu w dniu 29 czerwca 1971 r. Kongres organizowany jest pod hasłem „Nauka w służbie narodu” i w myśl wyżej wymienionej uchwały ma za zadanie „poprzez szeroko zakrojone prace przygotowawcze, obejmujące ogół pracowników nauki, stać się ważnym czynnikiem podniesienia efektywności badań naukowych, odpowiednio do potrzeb dalszego rozwoju społeczno-ekonomicznego i kulturalnego Polski i przyspieszenia rewolucji naukowo-technicznej. W szczególności II Kongres Nauki Polskiej przyjmując za podstawę: wyniki wszechstronnej analizy dorobku i potrzeb nauki w Polsce Ludowej, potrzeby i kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i kulturalnego kraju, a także tendencje rozwojowe nauki światowej określi warunki i zadania dla powiększenia udziału i znaczenia nauki w rozwoju społeczeństwa socjalistycznego, wytyczy perspektywiczne kierunki rozwoju działalności naukowej, rozwoju kadry naukowej oraz organizacji i zarządzania działalnością naukową”.

Powołany został Komitet Organizacyjny II Kongresu Nauki Polskiej, którego przewodniczącym jest prof. W. Trzebiatowski, prezes Polskiej Akademii Nauk. Dla realizacji programu Kongresu Komitet Organizacyjny powołał sekcje, podsekcje i komisje problemowe, stanowiące główne ogniwa prac merytorycznych. Jako podstawową zasadę działania przyjęto szeroki udział wszystkich pracowników nauki w pracach przygotowawczych. Stąd też organy Komitetu Organizacyjnego nawiązały współpracę z uczelniami, wydziałami i komitetami naukowymi PAN, towarzystwami naukowymi itp. W pierwszym etapie powołano 12 sekcji i 69 podsekcji, których liczba w trakcie dalszych prac przygotowawczych wzrastała. Powołano również szereg zespołów problemowych. Prace przygotowawcze do Kongresu w zakresie nauk przyrodniczych skupiają się głównie w dwóch sekcjach: Sekcji XII — Nauk Rolniczych i Leśnych, której przewodniczy prof. B. Dobrzański, oraz Sekcji XIII — Nauk Biologicznych pod przewodnictwem prof. T. Baranowskiego.

Ekologia reprezentowana jest przez Podsekcję Ekologii działającą w Sekcji Nauk Rolniczych i Leśnych. Sekcja ta dzieli się na 6 podsekcji: 1) Ekologii, 2) Podstaw Naukowych Produkcji Roślinnej, 3) Podstaw Naukowych Produkcji Zwierzęcej, 4) Podstaw Naukowych Organizacji i Technizacji Rolnictwa, 5) Nauki o Żywności i jej Technologii oraz 6) Nauk Leśnych. Do prezydium Podsekcji Ekologii powołano: prof. K. Petruszewicza (przewodniczący), prof. W. Matuszkiewicza (zastępcę przewodniczącego) i doc. E. Pieczyńską (referent). Na członków Podsekcji wybrano: doc. R. Andrzejewskiego, prof. T. Backiela, doc. W. Grodzińskiego,

doc. Z. Kajaka, doc. A. Kamińskiego, prof. Z. Obmińskiego, prof. J. Prończuka, prof. P. Trojana, prof. W. Węgorza, doc. S. Wróbla i doc. K. Zarzyckiego. Podstawowym zadaniem Podsekcji Ekologii jest dokonanie oceny dorobku i określenie perspektyw rozwoju ekologii (szeroko pojętej) w Polsce na tle dorobku i perspektyw ekologii światowej, oraz wskazanie priorytetowych kierunków i przydatności tej dyscypliny w gospodarce narodowej. Plan pracy Podsekcji ustalony został na plenarnym zebraniu Podsekcji, które odbyło się 11 II 1972 r. W analizie osiągnięć i rozwoju ekologii postanowiono oprzeć się na:

A. Materiałach opublikowanych. Oparto się na referatach z sesji odpowiednich wydziałów PAN i komitetów naukowych PAN poświęconych ocenie dorobku i prognoz rozwoju ekologii i nauk pokrewnych, na cyklu artykułów z zakresu zastosowań ekologii w różnych dziedzinach praktyki publikowanych w „Wiadomościach Ekologicznych”, cyklu artykułów publikowanych przez „Naukę Polską” dotyczących różnych dziedzin nauki w 25-lecie Polski Ludowej, publikacjach poświęconych udziałowi Polski w pracach Międzynarodowego Programu Biologicznego i wielu innych.

B. Nie opublikowanych referatach i zarejestrowanych głosach w dyskusji z sesji plenarnych Wydziału II PAN poświęconych osiągnięciom i perspektywom rozwojowym limnologii polskiej (Warszawa, 5 XI 1970 r.) i ekologii polskiej (Dzięków Leśny, 16 XII 1971 r.), jak też materiałach z innych narad o zbliżonej tematyce.

C. Wynikach ankiety rozesłanej do 130 osób, zawierającej następujące pytania:

1) Jakie są Pana(i) zdaniem najważniejsze osiągnięcia ekologii (lub wybranego działu ekologii) w Polsce w okresie powojennym? 2) Na jakich najważniejszych problemach ekologii należy w Polsce skoncentrować wysiłki badawcze i środki materialne? 3) W jakich dziedzinach gospodarki narodowej osiągnięcia ekologii są według Pana(i) wykorzystywane w sposób: a) wystarczający, b) niedostateczny, 4) Jakie przewiduje Pan(i) kierunki rozwoju ekologii (lub wybranego działu ekologii) na świecie w ciągu najbliższych 20 lat?

Podsekcja Ekologii pragnie w tym miejscu serdecznie podziękować tym wszystkim, którzy nadesłali odpowiedzi na ankietę.

D. Zamówionych referatach i koreferatach. Dla uzyskania pełniejszego obrazu stanu i perspektyw ekologii oraz mając na względzie, iż dla obiektywnej analizy istotne znaczenie mieć będą opinie szerokiego grona specjalistów, plenum Podsekcji Ekologii, po analizie dostępnych materiałów, postanowiło zamówić szereg referatów i koreferatów do już opublikowanych materiałów. Tematyka zamówionych referatów dotyczy różnych działów ekologii (ekologia roślin, hydrobiologia, populacyjologia itp.), jak też roli ekologii w różnych dziedzinach (rolnictwie, zdrowotności i obronności, racjonalnej gospodarce środowiskiem człowieka itp.).

Ekologia, jak już wspomniano, umiejscowiona została w strukturze Komitetu Organizacyjnego Kongresu w Sekcji Nauk Rolniczych i Leśnych¹. Członkowie Podsekcji Ekologii wyrażają zadowolenie z możliwości współpracy z tą Sekcją podkreślając równocześnie, iż niesłuszne wydaje się, że nauki ekologiczne nie zostały uwzględnione w Sekcji Nauk Biologicznych (Sekcja ta dzieli się na 5 podsekcji: 1) Biologii Molekularnej, 2) Mikrobiologii, 3) Nauk Zoologicznych, 4) Nauk Botanicznych i 5) Nauk Antropologicznych. Postanowiono w tej sytuacji zwrócić się do Sekcji Nauk Biologicznych z propozycją współpracy, planując przekazywanie odpowiednim podsekcjom do wykorzystania wszystkich materiałów opracowanych przez Podsekcję Ekologii. W podobny sposób nawiązano współpracę z zajmującymi się pokrewną tematyką: Podsekcją Nauk Geograficznych i Przestrzennego Zagospodarowania Kraju oraz Podsekcją Gospodarki Wodnej i Ochrony Środowiska Sekcji

¹ Już po oddaniu do druku tego tekstu, Podsekcja Ekologii została na mocy decyzji Prezydium Komitetu Organizacyjnego II Kongresu Nauki Polskiej z dnia 8 maja 1972 r. przeniesiona do Sekcji XIII Nauk Biologicznych.

Nauk o Ziemi i Górnictwa, jak też wszystkimi podsekcjami Sekcji Nauk Rolniczych i Leśnych. Równocześnie Podsekcja Ekologii zwróciła się do Komitetu Hydrobiologicznego i Komitetu Ekologicznego PAN z prośbą o zaopiniowanie prac Podsekcji oraz współpracę w dalszych jej poczynaniach. W momencie oddania do druku tej notatki (kwiecień 1972 r.) prace Podsekcji są w pełnym toku, stąd czytelnikom „Wiadomości Ekologicznych” przekazać możemy głównie informacje natury formalnej. Duża część zamówionych referatów będzie opublikowana. Szerokie grono ekologów polskich będzie mogło zapoznać się z syntezą prac Podsekcji dzięki podsumowującemu referatowi, który opublikowany będzie wraz z innymi w materiałach na II Kongres Nauki Polskiej.

E. Pieczyńska

Książki nadesłane

- Den Boer P.J., Gradwell G.R. (Ed.) 1971 — Dynamics of populations. Proceedings of the Advanced Study Institute on „Dynamics of numbers in populations”, Oosterbeek, the Netherlands, 7—18 September 1970 — Centre for Agricultural Publishing and Documentation (Pudoc), Wageningen, 611 pp.
- Odum E.P. 1971 — Fundamentals of ecology (Third edition) — W.B. Saunders Company, Philadelphia — London — Toronto, 574 pp.
- Tahori A.S. 1972 — Pesticide chemistry. I. Insecticides — Gordon and Breach, Science Publishers, New York — London — Paris, 496 pp.
- Tahori A.S. 1972 — Pesticide chemistry. II. Insecticide resistance, synergism, enzyme induction — Gordon and Breach, Science Publishers, New York — London — Paris, 302 pp.
- Tahori A.S. 1972 — Pesticide chemistry. III. Chemical releasers in insects — Gordon and Breach, Science Publishers, New York — London — Paris, 227 pp.
- Tahori A.S. 1972 — Pesticide chemistry. IV. Methods in residue analysis — Gordon and Breach, Science Publishers, New York — London — Paris, 605 pp.